

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Torgarden,

7485 Trondheim

post@miljodir.no

Hørings svar levert elektronisk <https://hoering.miljodirektoratet.no/Hoering/3141>

Deres ref.: 2024/6392

Vår ref.: TS

Oslo, 8. november 2024

Høringsinnspill til: Forslag om å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser

NHO Elektro takker for muligheten til å gi innspill i høringen.

NHO Elektro støtter forslaget om å gi kommunene hjemmel etter forurensningsloven til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Vi mener at hjemmelen bør omfatte alle typer bygge- og anleggsprosjekter, både private og offentlige, slik som omtalt i modell 2A i høringsnotatet.

Ifølge Klimakur 2030 står ikke-veigående maskiner og annen transport (utenom luftfart) for omtrent 13 prosent av ikke-kvotepliktige utslipp i perioden 2021-2030. Mesteparten av disse utslippene kommer fra ikke-veigående maskiner og kjøretøy, med en andel på 77 prosent.

Mange maskiner i bygge- og anleggssektoren brukes intensivt og skiftes ut etter 4-8 år. Krav og insentiver vil bidra til betydelig utslippsreduksjon frem mot 2030. DNV GL har anslått at nærmest alle anleggsmaskiner kan elektrifiseres innen 2030. Det krever imidlertid at det finnes utslippsfrie løsninger tilgjengelig og at disse etterspørres. En betydelig merkostnad for store elektriske maskiner og begrenset tilgang på kraft og nett er antatt å være de viktigste barrierene.

Flere kommuner, særlig de store byene, har store utslipp fra bygge- og anleggssektoren og ambisjoner om å gjøre alle bygge- og anleggsplasser utslippsfrie. Offentlige byggherrer, inkludert kommuner og fylkeskommuner, kan stille klimakrav i egne anskaffelser, men har per i dag ikke hjemmel til å stille utslippskrav til øvrig bygge- og anleggsvirksomhet.

Andre eksisterende og foreslåtte virkemidler for å redusere utslipp fra bygge- og anleggsplasser inkluderer CO₂-avgift, kvoteplikt, klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser og tilskudd fra blant annet Enova. En hjemmel til kommunene til å stille krav vil fungere som et supplement til disse nasjonale virkemidlene og gi kommunene et verktøy for å nå lokale mål.

NHO Elektro er svært positiv til hjemmelen, og mener at hjemmelen bør omfatte alle typer bygge- og anleggsprosjekter, både private og offentlige, slik som omtalt i modell 2A i høringsnotatet.

Utslippsfrie løsninger vil innebære økte investeringskostnader og risiko i en overgangsperiode. Å skille mellom bygge- og anleggsplasser vil komplisere håndhevelsen av forskriften. Ved å inkludere alle bygge- og anleggsplasser øker volumet, og dermed også kompetanseutviklingen,

NHO Elektro

 nhoelektro.no

 +47 23 08 77 00

 iso@nhoelektro.no Org.nr 968 908 383

ISO - Installatørens Service- og Opplysningskontor

 nhoelektro.no

 +47 23 08 77 00

 iso@nhoelektro.no Org.nr 971 033 517 MVA

teknologit utviklingen og markedsutviklingen. Mange anleggsplasser er også av moderat størrelse og sentralt beliggende, noe som gjør dem egnet for nullutslippsløsninger på lik linje med byggeplasser.

Offentlige og private bygge- og anleggsplasser bør behandles likt i hjemmelsgrunnlaget. Likebehandling i reguleringer med klimabegrunnelse er viktig for å sikre legitimitet for kravene mot privat sektor. Massetransport og varetransport til og fra bygge- og anleggsplasser medfører også støy og store utslipp av klimagasser og lokale miljøskadelige gasser. Kommunene må derfor ha anledning til å stille krav som bidrar til at også denne transporten går mot nullutslipp så raskt som mulig.

Anleggsplasser som er vanskelig eller svært kostbare å elektrifisere vil uansett bli ivaretatt gjennom den foreslåtte bestemmelsen om unntak.

NHO Elektro mener at hjemmelen bør gi kommunene stor grad av frihet til å utforme detaljer tilpasset lokale forhold og ambisjoner. Blant annet må kommunene kunne vurdere tilgjengelig nett- og kapasitetstilgang for elektrisk kraft, inkludert ev. anleggsbidrag for å øke tilførselen.

Kommunene bør også kunne vurdere langsiktig nytte av strømtilførsel og ladeinfrastruktur som kan ha permanente positive effekter, for eksempel gjennom etablering av ladepunkter for drosjer og annen nyttetraffikk eller i ladehub'er som også inkluderer havner og bytraffikk.

Anskaffelsesforskriftens krav om 30 % vektning av miljø og klima kan være et effektivt nasjonalt virkemiddel dersom offentlige byggherrer bruker kravet aktivt i sine anskaffelser. Kravene vil føre til økte prosjektkostnader og det er viktig at staten kompenserer kommunene for dette, samt at Enova fortsetter å støtte overgang til nullutslippsutstyr og ladeinfrastruktur.

NHO Elektro anbefaler at kommunene gis mulighet til å fastsette krav om en gitt prosentandel utslippsfrie maskiner, i en overgangsperiode mot 100 % utslippsfri bygge- og anleggsvirksomhet. Dette handler om å ta store, men realistiske steg og å skape positiv aksept for omstillingen. Et for rigid regelverk kan virke mot sin hensikt, og denne fleksibiliteten kan med fordel tydeliggjøres i forskriften. Frihet til å stille lokalt tilpassede krav vil også redusere behovet for søknader om og behandling av unntak.

NHO Elektro anbefaler at det utvikles gode veiledninger for kommunene, som tilbys gjennom den etablerte infrastrukturen hos DFØ for å ivareta konkurranse-, innkjøps- og miljøkrav.

Vi foreslår at regjeringen vurderer å innføre minimumskrav som gjelder for hele landet etter en periode der klimakrav har vært praktisert i denne hjemmelen i kommunene, for eks. etter tre år.

Med vennlig hilsen

Tore Strandskog
NHO Elektro, Direktør næringspolitikk